

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Організаційна психологія»

професійний обов'язковий освітній компонент
за освітньо-професійної програми «Робота з персоналом»
підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
за спеціальністю 053 «Психологія»

Рекомендовано кафедрою психології
діяльності в особливих умовах на
2023-2024 навчальний рік.
Протокол від «08» 08.2023 року № 1

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни
«Організаційна психологія»

2023 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Організаційна психологія - прикладна галузь психології, що вивчає всі аспекти психічної діяльності людей в організаціях з метою підвищення організаційної ефективності і створення сприятливих умов для праці, індивідуального розвитку і психічного здоров'я членів організації. Організаційна психологія являє собою мультідисципліну яка використовує принципи і методи запозичені у таких дисциплін як теорії організації, загальної психології, експериментальної психології, соціальної психології, менеджменту, управління персоналом.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Організаційна психологія» у здобувачів вищої освіти формується система знань, наукових понять і науково впорядкованих базових уявлень про всі суттєві аспекти функціонування організації, особливостей поведінки людей і груп в організаціях, механізмів які регулюють поведінку, впровадження змін в організаційну середу, з метою підвищення ефективності праці персоналу, груп, в цілому організацій, критичного осмислення основних теорій, принципів, методів дисципліни.

Інформація про науково-педагогічного(них) працівника(ів)

Загальна інформація	Кучеренко Сергій Михайлович, доцент кафедри психології діяльності в особливих умовах соціально-психологічного факультету, кандидат психологічних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Чернишевська, 94, кабінет № 434. Робочий номер телефону – 707-34-74.
E-mail	smksmk5858 @gmail.com
Наукові інтереси	- науковий аналіз поведінки особистості, груп, організацій; - психологічні особливості організації роботи персоналу в повсякденних, особливих та екстремальних умовах; - психологічний аналіз професійної діяльності.
Професійні здібності	- професійні знання і значний досвід роботи з організації професійної діяльності персоналу, груп, організацій; - навички психологічного аналізу професійної діяльності.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	1.Кучеренко С.М., Кучеренко Н.С. Організаційні аспекти психологічного забезпечення успішності службово - бойової діяльності майбутніх офіцерів технічного профілю. <i>Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки»</i> . Вип.1, Т2. 2018. С. 159-165

	<p>2.Кучеренко С.М, Назаров О.А., Кучеренко Н.С. Формування психологічної готовності фахівців технічного профілю як фактора ефективної організації професійної діяльності <i>Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки». Вип.3, Т1. 2018. С. 196-201</i></p> <p>3.Кучеренко С.М., Мохонько Д. С.Психологічні особливості організації професійної діяльності спеціалістів ризиконебезпечних професій. <i>«Теорія і практика сучасної психології». Збірник наукових праць №4. 2018.С. 218-222</i></p> <p>4.Кучеренко С.М., Назаров О.О., Коваль С.М. Теоретико-практичні аспекти організації психологічної підготовки майбутнього офіцера технічного профіля до діяльності в особливих умовах. <i>«Габітус» науковий журнал з соціології та психології Причорноморського науково-дослідного інституту економіки та інновацій. Вип.18. Т.1 2020. С.86-90.</i></p> <p>5.Кучеренко С.М., Черкашин С.Д., Перелигіна Л.А. Застосування технік нейролінгвістичного програмування для підвищення життєстійкості та вольових якостей курсантів. <i>«Честь і закон» науковий журнал Національної академії Національної гвардії України №1(76). 2021. С.125-133.</i></p>
--	--

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щосередини з 14.00 до 15.00 в кабінеті № 434. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення дисципліни: формування системи наукових понять і базових уявлень психологічного вивчення поведінки персоналу, груп, організацій для розуміння та вдосконалення індивідуального виконання поставлених завдань і функціонування організації в цілому.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти заочна (дистанційна)
Статус дисципліни	обов'язкова професійна

Рік підготовки	4-й курс
Семестр	7-й
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	5
- кількість модулів	1
- загальна кількість годин	150
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	12
- практичні заняття (годин)	
- семінарські заняття (годин)	2
- лабораторні заняття (годин)	
- курсова робота (годин)	
- інші види занять (годин)	
- самостійна робота (годин)	136
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	
- підсумковий контроль	екзамен

Передумови для вивчення дисципліни

Для успішного навчання необхідне опанування навчальними дисциплінами: соціальна психологія, експериментальна психологія, психологічна підготовка та готовність до діяльності в екстремальних умовах, психологічні технології роботи з персоналом, психологія управління персоналом.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньо-професійної програми «Робота з персоналом» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Програмні результати навчання	ПР
Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	ПР1.
Розуміти закономірності та особливості розвитку функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.	ПР 2.
Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.	ПР 4.
Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки	ПР7.
Пропонувати власні способи вирішення психологічних	ПР 9.

задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.	
Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника	ПР10
Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.	ПР 14.
Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.	ПР 16.
Діагностувати і вирішувати організаційні проблеми і завдання, детерміновані психологічними факторами, виявляти проблеми психологічного характеру при аналізі конкретних організаційних ситуацій.	ФРН 20.
Визначати психологічні особливості стану та розвитку організацій, діагностувати психічні стани, поведінку людини при виконанні професійної діяльності, застосовувати на практиці адекватні прийоми, методи та техніки психологічної роботи з персоналом.	ФРН 23.

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та спеціальні)	ЗК, СК
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ЗК 1
Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ЗК 2
Здатність бути критичним і самокритичним	ЗК 5.
Здатність приймати обґрунтовані рішення.	ЗК6.
Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ЗК 7.
Здатність працювати в команді.	ЗК 9
Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології	СК1.
Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.	СК2
Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.	СК4.
Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій	СК5.
Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації	СК7.

Здатність до використання системи категорій і методів, необхідних для вирішення організаційно-психологічних завдань.	ФК 2.
Здатність до планування діяльності та готовність до самостійної праці при роботі з персоналом.	ФК 3.

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

Модуль 1.

Тема 1.1. Організаційна психологія як галузь психологічної науки

Тема 1.2. Поняття про організації та їх основні функції

Тема 1.3 Основні види діяльності психологів в організації

Тема 1.4 Психологічний аналіз професійної діяльності

Тема 1.5 Мотивація професійної діяльності персоналу організацій

Тема 1.6 Організаційна культура

Тема 1.7. Психологічні основи управління організаціями

Тема 1.8 Командоутворення в організації

Тема 1.9 Організаційні комунікації в екстремальних умовах діяльності

Тема 1.10 Керівник в екстремальних умовах діяльності

Тема 1.11 Адаптація співробітників в організації

Тема 1.12 Організація та надання екстреної психологічної допомоги в надзвичайних ситуаціях

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Заочна (дистанційна) форма навчання					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модульна контрольна робота	
7- й семестр						
Модуль 1						
Тема 1.1.	15	2	1		12	
Тема 1.2.	12	1			11	
Тема 1.3.	11	1			10	
Тема 1.4.	12	1			11	
Тема 1.5.	12	1			11	
Тема 1.6.	10	1			9	
Тема 1.7.	17	2	1		14	
Тема 1.8	12	1			11	
Тема 1.9.	15	1			14	
Тема 1.10	11	1			10	
Тема 1.11	11	1			10	

Тема 1.12	12	1			11	
Разом за модулем1	150	14	2		134	
Разом	150	14	2		134	

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основні поняття та положення організаційної психології.	1
2.	Психологічні основи управлінської діяльності.	1

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України.

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЄКТС)
90–100	A
80–89	B
65–79	C
55–64	D
50–54	E
35–49	FX
0–34	F

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, виконання письмових завдань, практичних ситуацій, контрольної роботи тощо.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль			
Модуль 1, 2	лекції	7	-
	Семінарські заняття	1	15
Разом за поточний контроль			15
II. Індивідуальні завдання контрольна робота			30
III. Підсумковий контроль (екзамен) *			55
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи			100

* За виконання творчих робіт з навчальної дисципліни (участь в університетських олімпіадах з дисципліни, підготовка наукових статей, участь у конкурсах робіт і олімпіадах, виконання завдань із удосконалення дидактичних матеріалів з дисципліни тощо) здобувачу вищої освіти можуть нараховуватися додаткові, заохочувальні бали. Сума заохочувальних балів немає перевищувати 20.

Навчальні дисципліни і види робіт у семестрі, з яких передбачений підсумковий контроль, оцінюються за 100-бальною шкалою. 100 балів –максимально можлива сума підсумкової оцінки (з урахуванням додаткових заохочувальних балів). (Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті цивільного захисту України, п.7)

Поточний контроль

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на семінарському занятті:

14 – 15 балів - за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;

11 – 13 балів - за ґрунтовні знання навчального матеріалу; аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач;

9- 10 балів - за знання навчального матеріалу; аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні(несуттєві) неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних

задач;

7-8 балів - за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень під час розв'язання практичних задач;

5-6 балів - за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності викладання, за слабе застосування теоретичних положень під час розв'язання практичних задач;

3-4 бали - за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;

0-2 бала - за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, логіка викладання, культура мови, емоційність та переконаність, використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Критерії оцінювання контрольної роботи здобувачів вищої освіти:

25 - 30 балів - за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; надання аргументованих прикладів розв'язання практичних задач, робота оформлена згідно вимог;

20 – 24 балів - за ґрунтовні знання навчального матеріалу; аргументовані відповіді на поставлені запитання; надання аргументованих прикладів розв'язання практичних задач, немає помилок в оформленні роботи;

15 - 19 балів - за знання навчального матеріалу; аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні(несуттєві) неточності; надання аргументованих прикладів розв'язання практичних задач, незначні помилки в оформленні;

11 - 14 балів - за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, за слабку аргументацію наданих прикладів розв'язання практичних задач, незначні помилки в оформленні;

6 – 10 балів - за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності викладання, за слабку аргументацію наданих прикладів розв'язання практичних задач, незначні помилки в оформленні;

3 – 5 балів - за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння аргументувати надані приклади розв'язання практичних задач, допущені істотні помилки в оформленні;

0-2 балів - за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні

помилки у відповідях на запитання, незнання основних фундаментальних положень, невміння надавати аргументовані приклади розв'язання практичних задач, робота оформлена не по вимогам.

Перелік питань для контрольної роботи.

1. Історія виникнення і сучасний стан організаційної психології.
2. Значення та місце організаційної психології в системі «наука - практика».
3. Об'єкт, предмет та основні завдання організаційної психології.
4. Особливості академічної психології та практичної організаційної психології.
5. Психологічна допомога як головна мета практичної організаційної психології.
6. Принципи та методи досліджень в організаційній психології
7. Організаційна діагностика
8. Сутність організацій, їх соціально-економічні та соціально-психологічні функції та життєві цикли організацій.
9. Види організації та її найбільш важливі характеристики
10. Типи організаційних структур
11. Основні підходи та принципи аналізу діяльності організацій в сучасних умовах.
12. Організація як система.
13. Прикладні напрями праці психолога по роботі з персоналом організації.
14. Функції та задачі психолога як суб'єкта психологічної роботи.
15. Просвітницька діяльність психологів по роботі з персоналом
16. Роль діагностичної та експертної діяльності психологів по роботі з персоналом.
17. Прогнозування і профілактика як види діяльності організаційних психологів.
18. Особливості психокорекційної, психоконсультативної та психотерапевтичної діяльності психолога по роботі з персоналом.
19. Основні цілі та завдання професійної діяльності психолога.
20. Рівні роботи психолога в організації.
21. Поняття праці, основні психологічні ознаки праці.
22. Психологічна структура професійної діяльності, типи діяльності
23. Методика психологічної професіографії
24. Професіографічна схема.
25. Поняття мотивації та її основні етапи та індикатори
26. Негрошові підходи до мотивації персоналу
27. Основні групи мотивів, пов'язаних з трудовою діяльністю.
28. Фактори задоволеністю працею.
29. Заохочення та покарання як фактори управління мотивацією персоналу.
30. Прийоми, спрямовані на оптимізацію мотиваційного потенціалу

- персоналу
- 31.Стимулювання персоналу
 - 32.Змістовні теорії мотивації.
 - 33.Процесуальні теорії мотивації
 - 34.Поняття організаційної культури
 - 35.Підходи до визначення структури організаційної культури
 - 36.Сучасні типи організаційної культури
 - 37.Діагностика організаційної культури
 - 38.Сутність, зміст, основні принципи та закономірності управлінської діяльності.
 - 39.Система основних управлінських функцій.
 - 40.Зміст основних управлінських функцій.
 - 41.Психічна регуляція управлінської діяльності.
 - 42.Поняття та характеристики команди.
 - 43.Типи та категорії команд.
 - 44.Етапи командоутворення.
 - 45.Природний шлях командоутворення
 - 46.Цілеспрямований шлях командоутворення
 - 47.Модель групового розвитку Б. Такмена.
 - 48.Нормативна модель командоутворення.
 - 49.Особливості комунікації в екстремальних умовах
 - 50.Види і функції комунікації екстремальних умовах
 - 51.Комунікативні бар'єри і підходи до оптимізації комунікації в екстремальних умовах
 - 52.Підходи до оптимізації комунікації в екстремальних умовах
 - 53.Невербальні засоби комунікації в екстремальних умовах.
 - 54.Змістовна складова професійної компетентності керівника в екстремальних умовах
 - 55.Ресурсна складова професійної компетентності керівника в екстремальних умовах
 - 56.Соціально - психологічна складова професійної компетентності керівника в екстремальних умовах
 - 57.Стиль керівництва в екстремальних умовах
 - 58.Особистість керівника в екстремальних умовах
 - 59.Особливості адаптації співробітників в організації
 - 60.Основні види та етапи адаптації співробітників в організації.
 - 61.Методи дослідження адаптації співробітників в організації
 - 62.Управління адаптацією.
 - 63.Моделі організаційної поведінки співробітників.
 - 64.Поняття, мета, основні завдання та принципи екстреної психологічної допомоги.
 - 65.Функціональні обов'язки фахівця з організації та надання екстреної психологічної допомоги
 - 66.Особливості внутрішньо групової взаємодії фахівців з організації та

надання екстреної психологічної допомоги в умовах надзвичайної ситуації

67. Основні етапи та види робіт в умовах організації та надання екстреної психологічної допомоги.
68. Організація роботи фахівця психологічної служби ДСНС України при проведенні процедури впізнання постраждалими тіл загиблих близьких
69. Організація роботи фахівця психологічної служби ДСНС України в умовах очікування звісток про рідних та близьких, доля яких залишається невідомою
70. Організація роботи фахівця психологічної служби ДСНС України під час евакуації постраждалих в безпечні райони та пункти тимчасового перебування

Оформлення контрольної роботи

Основні вимоги до роботи

При виконанні та оформленні контрольної роботи треба враховувати загальні вимоги, які пред'являються до роботи:

- здобувач вищої освіти повинен дотримуватися заданих питань, не відступаючи від них і не змінюючи їх;
- заборонено змінювати питання самостійно без звернення до викладача;
- при оформленні роботи потрібно враховувати відповідні норми;
- контрольна виконується на підставі не менше семи джерел, обраних автором;
- робота повинна бути авторською, в ній можуть міститися власні висновки;
- контрольна робота може бути написана від руки або за допомогою технічних засобів;

Оформлена контрольна робота здається в деканат для реєстрації та подальшої передачі на кафедру для рецензування викладачем завчасно, до початку сесії, протягом якої здобувачі вищої освіти будуть складати іспит з дисципліни.

При виконанні контрольної роботи необхідно дотримуватись наступних вимог:

- контрольна робота яка виконана за допомогою технічних засобів повинна мати текст комп'ютерного набору формату А-4, включаючи рисунки, таблиці та графіки;
- текст оформлюється в редакторі Microsoft Word;
- шрифт Times New Roman, кегль 14, 1,5 інтервал;
- поля зліва 3,0 см., праворуч 1,5 см., зверху і знизу -2,0 см.;
- текст вирівнюється по ширині;

- контрольна завжди нумерується з першого листа, але на титульному аркуші номер не ставлять;
- номер сторінки в роботі завжди виставляється в верхньому правому куті;
- питання роботи оформляються прописними буквами жирним шрифтом, в кінці крапка не передбачена;
- робота роздруковується на принтері на аркушах формату А4;
- текст повинен розташовуватися тільки на одній стороні аркуша;
- контрольна робота яка пишеться від руки повинна бути охайно оформленою, розбірливо написана без скорочення слів (крім загально відомих скорочень);
- в кінці контрольної роботи наводиться список використаної літератури згідно встановлених вимог;
- контрольна робота має бути підписана здобувачем вищої освіти із зазначенням дати її виконання;

У контрольній роботі можуть бути ілюстрації, формули і різні таблиці оформлення яких повинно відповідати державним стандартам. Зокрема, ілюстрації, таблиці повинні бути розташовані або відразу після згадки про них (тобто в самому тексті), або на окремій сторінці, наступній за тією, де це згадка є.

Джерела в списку літератури розташовуються одним з двох способів: в міру того, як посилання на роботи з'являються в тексті; в алфавітному порядку.

Робота має наступну структуру:

- Титульний лист;
- Зміст
- Основний текст контрольної;
- Заключна частина роботи;
- Список використаної літератури та джерел;
- Додатки.

Підсумковий контроль

Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені:

45 - 55 - за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; надання аргументованих прикладів розв'язання практичних задач;

34 - 44 бали - за ґрунтовні знання навчального матеріалу; аргументовані відповіді на поставлені запитання; надання аргументованих прикладів розв'язання практичних задач;

23 - 33 бали - за знання навчального матеріалу; аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні(несуттєві) неточності; надання аргументованих прикладів розв'язання практичних задач;

15 - 22 балів - за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, за слабку аргументацію наданих прикладів розв'язання практичних задач;

10 -14 балів - за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності викладання, за слабку аргументацію наданих прикладів розв'язання практичних задач;

3 - 9 бали - за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння аргументувати надані приклади розв'язання практичних задач;

0 - 2 балів - за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, незнання основних фундаментальних положень, невміння надавати аргументовані приклади розв'язання практичних задач.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, проводиться у формі усного екзамену.

Перелік питань для підготовки до екзамену:

1. Історія виникнення і сучасний стан організаційної психології.
2. Значення та місце організаційної психології в системі «наука - практика».
3. Об'єкт, предмет та основні завдання організаційної психології.
4. Особливості академічної психології та практичної організаційної психології.
5. Психологічна допомога як головна мета практичної організаційної психології.
6. Принципи та методи досліджень в організаційній психології
7. Організаційна діагностика
8. Сутність організацій, їх соціально-економічні та соціально-психологічні функції та життєві цикли організацій.
9. Види організацій та її найбільш важливі характеристики
10. Типи організаційних структур
11. Основні підходи та принципи аналізу діяльності організацій в сучасних умовах.
12. Організація як система.
13. Прикладні напрями праці психолога по роботі з персоналом організації.
14. Функції та задачі психолога як суб'єкта психологічної роботи.
15. Просвітницька діяльність психологів по роботі з персоналом
16. Роль діагностичної та експертної діяльності психологів по роботі з персоналом.
17. Прогнозування і профілактика як види діяльності організаційних

- психологів.
18. Особливості психокорекційної, психоконсультативної та психотерапевтичної діяльності психолога по роботі з персоналом.
 19. Основні цілі та завдання професійної діяльності психолога.
 20. Рівні роботи психолога в організації.
 21. Поняття праці, основні психологічні ознаки праці.
 22. Психологічна структура професійної діяльності, типи діяльності
 23. Методика психологічної професіографії
 24. Професіографічна схема.
 25. Поняття мотивації та її основні етапи та індикатори
 26. Негрошові підходи до мотивації персоналу
 27. Основні групи мотивів, пов'язаних з трудовою діяльністю.
 28. Фактори задоволеністю працею.
 29. Заохочення та покарання як фактори управління мотивацією персоналу.
 30. Прийоми, спрямовані на оптимізацію мотиваційного потенціалу персоналу
 31. Стимулювання персоналу
 32. Змістовні теорії мотивації.
 33. Процесуальні теорії мотивації
 34. Поняття організаційної культури
 35. Підходи до визначення структури організаційної культури
 36. Сучасні типи організаційної культури
 37. Діагностика організаційної культури
 38. Сутність, зміст, основні принципи та закономірності управлінської діяльності.
 39. Система основних управлінських функцій.
 40. Зміст основних управлінських функцій.
 41. Психічна регуляція управлінської діяльності.
 42. Поняття та характеристики команди.
 43. Типи та категорії команд.
 44. Етапи командоутворення.
 45. Природний шлях командоутворення
 46. Цілеспрямований шлях командоутворення
 47. Модель групового розвитку Б. Такмена.
 48. Нормативна модель командоутворення.
 49. Особливості комунікації в екстремальних умовах
 50. Види і функції комунікації екстремальних умовах
 51. Комунікативні бар'єри і підходи до оптимізації комунікації в екстремальних умовах
 52. Підходи до оптимізації комунікації в екстремальних умовах
 53. Невербальні засоби комунікації в екстремальних умовах.
 54. Змістовна складова професійної компетентності керівника в екстремальних умовах

- 55.Ресурсна складова професійної компетентності керівника в екстремальних умовах
- 56.Соціально - психологічна складова професійної компетентності керівника в екстремальних умовах
- 57.Стиль керівництва в екстремальних умовах
- 58.Особистість керівника в екстремальних умовах
- 59.Особливості адаптації співробітників в організації
- 60.Основні види та етапи адаптації співробітників в організації.
- 61.Методи дослідження адаптації співробітників в організації
- 62.Управління адаптацією.
- 63.Моделі організаційної поведінки співробітників.
- 64.Поняття, мета, основні завдання та принципи екстреної психологічної допомоги.
- 65.Функціональні обов'язки фахівця з організації та надання екстреної психологічної допомоги
- 66.Особливості внутрішньо групової взаємодії фахівців з організації та надання екстреної психологічної допомоги в умовах надзвичайної ситуації
- 67.Основні етапи та види робіт в умовах організації та надання екстреної психологічної допомоги.
- 68.Організація роботи фахівця психологічної служби ДСНС України при проведенні процедури впізнання постраждалими тіл загиблих близьких
- 69.Організація роботи фахівця психологічної служби ДСНС України в умовах очікування звісток про рідних та близьких, доля яких залишається невідомою
- 70.Організація роботи фахівця психологічної служби ДСНС України під час евакуації постраждалих в безпечні райони та пункти тимчасового перебування

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Здобувач вищої освіти зобов'язаний сумлінно дотримуватися розкладу занять з навчальної дисципліни, не допускати пропуски та запізнення на заняття (без поважних причин), користуватися мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття тільки з дозволу науково-педагогічного працівника.
2. Здобувач вищої освіти зобов'язаний здійснювати якісну підготовку до семінарських та практичних занять, приймати активну участь в обговоренні навчальних питань, дотримуватись термінів до яких має бути виконано певне завдання.
3. Дотримання політики НУЦЗ України щодо академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у

разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації; використання достовірної інформації з офіційних джерел у завданнях.

4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.
5. Викладач буде вдячний, якщо здобувач надасть відгук щодо якості навчання та висловіть свої пропозиції з покращення змісту курсу та форм роботи.

Рекомендовані джерела інформації

Література

1. Освітньо-професійна програма «Робота з персоналом» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки». Харків.: НУЦЗУ, 2020. 44 с.
2. Алещенко В.І., Сафін О.Д., Потапчук Є.М. Організація забезпечення збереження психічного здоров'я військовослужбовців: навч. посібник. Київ, 2007. 134с.
3. Альбоцій О.В., Болотських М.В., Кулешов М.М. та інш. Основи управління в органах та підрозділах МНС України / за ред. В.П.Садкового. Харків: НУЦЗУ, 2009. 370с.
4. Бочелюк В.Й., Пучина О.В. Організаційна психологія на підприємстві: навчальний посібник. Київ, 2012. 272с.
5. Власова О. І., Никоненко Ю. В. Соціальна психологія організацій та управління: підручник. Київ, 2010. 398 с.
6. Друкер П. Ефективний керівник /пер. з англ. Р. Машкової. Київ, 2018. 248 с.
7. Карамушка Л.М., Романовский О.Г., Філь О.А. та ін. Технологія формування команд в організаціях: навчальний посібник. Харків: НТУ «ХП», 2011. 184 с.
8. Карамушка Л.М., Сняданко І.І. Психологія організаційної культури (на матеріалі промислових підприємств): навч. посібник. К.-Львів, 2010. 212 с.
9. Карамушка Л.М. Психологія управління: навч. посібник. Київ, 2003. 344 с.
10. Кулешов М.М., Попов В.М., Садковий В.П. Керівник служби цивільного захисту: практичний посібник. Харків: НУЦЗУ, 2010. 90с.
11. Лепейко Т. І., Лукашев С. В., Миронова О. М Організаційна поведінка : навчальний посібник. Харків: ХНЕУ, 2013. 156 с.

- 12.Маккрістал С., Коллінз Т., Сильверман Д., Фасселл К. Команда команд. Нові правила взаємодії у складному світі. Дніпро, 2018. 416 с.
- 13.Монастирський Г.Л. Теорія організації: підручник. Тернопіль: “Крок”, 2019. 368 с
- 14.Оніщенко Н. В. Екстрена психологічна допомога постраждалим в умовах надзвичайної ситуації: теоретичні та прикладні аспекти: монографія. Харків: НУЦЗУ, 2014. 584 с.
- 15.Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія професійної комунікації. Чернівці, 2010. 528 с.
16. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління: навч. посібник. Київ, 2010. 544 с.
- 17.Розенштиль Л., Мольт В, Рюттингер Б. Организационная психология: учебник. Харьков, 2014. 464 с.
- 18.Сич В.М. Психологія управління: навч. посібник. Кам'янець-Подільський, 2015. 180 с.
19. Скібіцька Л.І. Організація праці менеджера: навч. посібник. Київ, 2010. 360 с.
- 20.Технології роботи організаційних психологів: навч. посібник / за наук. ред. Л. М. Карамушки. Київ, 2005. 366 с.

Інформаційні ресурси

- 1.Журнал «Організаційна психологія. Економічна психологія».
Режим доступу: <http://orgpsy-journal.in.ua/>
- 2.Українська асоціація організаційних психологів та психологів праці.
Режим доступу: <https://www.facebook.com/UAOPPP.Ukraine/>
3. <http://psychology-naes-ua.institute>
4. <http://www.nbuu.gov.ua>

Розробник:

доцент кафедри
психології діяльності в особливих умовах
кандидат психологічних наук, доцент

Сергій КУЧЕРЕНКО